

S a keleti pályaudvarnál  
A rendőrség, a kőszívü,  
Ott tette le szegény csavargót...  
S kint a kocsis azt mondta: gyü!

*(Zenéjét szerezte: Hetényi-Heidelberg Albert, Fővárosi Cabaret  
Bonbonniere, 1908. In Magyar Kabaret. 2. köt. Gyoma, 1912. 14–15.)*

## Hungara

---

### PÁSZTOR ÁRPÁD<sup>34</sup>

Odalenn történt fényes délvidéken,  
Hová ritkán vetődik idegen,  
Vihartól űzve, kis város tövében  
Kötöttünk ki langy tavasz-estelen.

A horgony sírva hullt alá a mélybe,  
S én meghuzódva csolnakunk ölébe  
Siettem ki a partra, ahol éppen  
Cseresznyefák virítottak fehérén.

... Oh mily jó egy idegen világban  
Kószálni csendben, ismeretlenül,  
E tétlenségbe' mily édes varázs van,  
Szívünk megnyehül, száz gond elkerül.

<sup>34</sup> Író, költő, műfordító, a *Magyarország*, a *Budapesti Napló* és az *Est* munkatársa (1877–1940). Pásztor a hungara-témát regényben is megírta *Vengerkák* címmel. – A külföldön dolgozó magyar prostituáltak kétféle elnevezése földrajzi alapon változott; a nyugatra kerülőket hungaráknak, a keletre és északra vitt lányokat vengerkáknak hívták. Pásztor a regényben egy-egy lánysorson keresztül típusokat próbált bemutatni, s megfestette e lányok végtelen kiszolgáltatottságát.

Barátok gúnyja, fullánkos lágysága,  
A sok kar, mely ütni vágy s ölel,  
Minden, mi bánt, eltűnik a magányba'  
S az űzött lélek önmagára lel.

Ki hát a partra! Előre, bolyongva,  
Hadd járok be minden utcát, teret...  
Hogy ki vagyok, kinek sincs rája gondja...  
Ki sem ösmer –, hát mindenki szeret.

Minden szép lánynak a szemébe nézek  
S mintha minden lány intene nekem:  
– Köszönt ez a virágos parti fészek,  
Hozott az isten nálunk, idegen!

S a kertek közt énekszó száll a légben...  
– Hol járok vajjon? elcsodálva kérdem.  
Magyar nóta ez idegen helyen?  
Álom, káprázat játszik-e velem?

S a kertbe lépek. Sok csillogó lámpa  
Veti fényét sok festett arcú lányra,  
Kik kergetőzve, egymással cicázva  
Nótáztatnak, várva vendég szavára.

– Jó estét lányok! köszöntök belépve.  
És elhangzik a dal egyszerre... Félbe...  
– Jó estét! Szólok és a másik percben  
A sok leány mind a nyakamba rebben.

– Hogyan? magyar vagy? .... Honnan jösz? ... Hová mégy?  
Száz kérdés csap reám le hirtelen.  
– Mi ujság otthon? ... S útra kel sok emlék,  
Mi eddig szunnyadt e távol helyen.

Körém ülnek mind... Lesik a beszédem,  
És boldog, mint ki nagy kincseket kapott,  
Aki zsebemből kicsente merészen  
Az otthonról jött magyar hírlapot.

Az egyik olvas... Néma áhítattal,  
Hallgatják mind a honi híreket...  
De a hajókürt felbúgó hívása  
Int, hogy búcsunk perce elérkezett.

Fel, útra hát!... Lányok, az isten áldjon.  
Körém állnak mind... Sírnak is talán.  
Ebben a percben, hogy így sírni látom,  
Nem más mind, mint hazátlan árva lány.

Oly szomorú szemükben a tekintet...  
– Ég áldjon! súgja a lányok kara.  
S utánnam hosszan, hosszan búcsut intett,  
A messzi földre tévedt hungara.

Barletta.

*(Jövendő, 1904. április 17. 16. sz. 29–30.)*

## Egy ember élete

---

### **KASSÁK LAJOS**

#### **16.**

[...] Most a dívánon ülök, Jolán az ágyban fekszik betegen. Furcsa halálos betegségben. Hiába gondoltam el százszor is, hogy magtalan, az asszonyokra nézve veszélytelen vagyok, megint ez az asszony is bajba került miattam. Másállapotba lett s aztán csinált magának valamit. Házilag, primitívvül, mint ahogyan azt a kültelek asszonyai csinálni szokták maguknak. Félnék a gyerektől és pénztelenségükben és gyávaságukban eljegyzik magukat a halállal. A jövődő kis emberke elpusztul, s ha csak a véletlenségek nem segítenek rajtuk, akkor az asszonyok is elpusztulnak.